Geachte Statenleden,

Op 17 januari 2025 spreek ik in bij de Commissie Ruimte over de gang van zaken rondom seaspray onderzoek.

Als achtergrondinformatie deel ik met u de brief (en het antwoord daarop) die ik op 22 april 2023 aan de landelijke PFAS-coördinator heb gezonden. Tot dusverre ben ik terughoudend geweest met het verspreiden van die brief, maar (enigszins tot mijn verbazing) is die brief afgelopen jaar ook opgedoken in de stukken van een bij de provincie Noord-Holland ingediend Woo-verzoek.

De gang van zaken is o.a. trigger geweest om in september 2023 een reactie te geven op de internetconsultatie van een Wetsvoorstel Rechtsbescherming bij aanbesteden:

Bron: Publicatie Wetsvoorstel Rechtsbescherming bij aanbesteden op Overheid.nl d.d. 28 september 2023

Mw. Dr. Ir. [redacted] PFAS-coördinator
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

MARMOS
Bodemmanagement

Geert Adegeeststraat 4
3059 TA Rotterdam
tel. 010-2202926
marmos@marmos.nl

Kenmerk Marmos: U23-011
Uw kenmerk: -
Datum: 22 april 2023

Betreft: Samenwerking over onderwerp PFAS en seaspray

Geachte mevrouw [redacted]

Ik schrijf u deze brief vanwege het gebrek aan samenwerking over het onderwerp PFAS en seaspray. Dit raakt de belangen van mijn opdrachtgevers, maar dit raakt ook mijn belangen als vakinhoudelijk specialist. Ook vanuit mijn positie wil ik aandringen op samenwerking.

In de afgelopen tijd hebben mijn opdrachtgevers – verschillende overheden in Zeeland – tienduizenden Euro's uitgegeven aan onderzoek naar het effect van seaspray met PFAS langs de Westerschelde. Een andere opdrachtgever wil in de komende tijd meer onderzoek laten doen naar de verspreiding van PFAS door seaspray in de duinen.

Tegelijk heeft u in de tweede 'voortgangsrapportage PFAS Zeeland van de PFAS coördinatoren' die op 7 december 2022 aan de Tweede Kamer is toegezonden onder het kopje *3.7 Seaspray onderzoek* geschreven:
De VU heeft begin november een eerste conceptrapportage opgeleverd. Naast meer inzicht in seaspray en PFAS, is het nevendoel van de samenwerkende provincies en Rijkswaterstaat om op basis van dit vooronderzoek een onderzoeksvraag te formuleren waarvan metingen en onderzoek naar PFAS in seaspray kunnen worden uitgevoerd. Betrokken partijen gaan eind november hier verder over in gesprek.

En vorige week (14 april) viel in een artikel van FTM te lezen:
Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wil samen met de kustprovincies een onderzoek naar seaspray opzetten. 'Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar verspreidingsroutes en het mogelijke effect van seaspray op de bodem en daarmee het grondwater en (mogelijk toekomstig) drinkwater.'

Tot dusverre is er geen samenwerking tussen enerzijds degenen die in Zeeland direct te maken hebben met het onderwerp - als probleemhebber of als inhoudelijk deskundige - en anderzijds de gezamelijke kustprovincies (en ministerie / Rijkswaterstaat).

Wethouders van 3 Westerscheldegemeenten hebben in de afgelopen maanden bij de PFAS-geduputeerde aangedrongen op samenwerking. Ook uw collega-PFAS-coördinator Maarten de Hoog is er op aangesproken. Helaas zonder enig resultaat.

KvK Rotterdam 24326857

In het najaar van 2021 is in het kader van een SPUK-regeling geld beschikbaar gesteld aan de provincie Zeeland voor onderzoek naar seaspray, maar hiermee is nog niks gebeurd waar de probleemhebbers in Zeeland wat aan hebben. Mijn opdrachtgevers hebben eerdergenoemde PFAS-onderzoeken langs de Westerschelde nu zelf bekostigd.

De SPUK-aanvraag *PFAS Zeeuwse kustlijnen* is twee jaar geleden overwegend geschreven door een gemeenteambtenaar. In dat projectplan was juist sprake van een projectgroep met verschillende Zeeuwse belanghebbenden (gemeenten, terreinbeheerders, drinkwaterbedrijf). Ik weet dat zelf pas sinds enkele maanden, maar ook ik was daarin vermeld als (mogelijke) opdrachtnemer.

Wat er na april 2021 is gebeurd weten we niet. In de woorden van weer een andere wethouder zou het op een gegeven moment “in een zwart gat verdwenen” zijn. In plaats van samenwerken binnen Zeeland Is gekozen voor een traject met andere kustprovincies. Vervolgens heeft de provincie Zeeland het onderwerp overgelaten aan andere provincies, met name Noord-Holland.

De namen Zeeland of Westerschelde komen in het “rapport” dat de VU in opdracht van de provincie Noord-Holland heeft geschreven in het geheel niet voor. Het rapport is tot stand gekomen zonder inhoudelijk contact vanuit de provincie Noord-Holland, de provincie Zeeland of de VU met gemeenten en waterschap in Zeeland of met mij als inhoudelijk meest ingewijde over PFAS en seaspray in Zeeland.

Op de website van de provincie Noord-Holland wordt de notitie van de VU een “wetenschappelijke verhandeling” genoemd. Persoonlijk vind ik het weinig om het lijf hebben en het niveau van een studentenpaper niet ontstijgen. Hoeveel publiek geld eraan uitgegeven is weet ik niet, maar ik denk dat ik voor hetzelfde bedrag beter werk zou hebben geleverd.

Enkele gemeenten hebben mij de gelegenheid gegeven om een aanzet te schrijven voor een betere onderzoekskoers over PFAS en seaspray. Die aanzet is ook doorgestuurd naar een landelijk overleg over PFAS. Het is nadrukkelijk een aanzet, want het onderwerp leent zich bij uitstek om kennis en data uit verschillende disciplines bij elkaar te brengen. Het zou zeer op prijs worden gesteld als daarover het gesprek wordt aangegaan.

In verband met vakantie ben ik t/m 23 mei 2023 alleen per e-mail bereikbaar. Na die datum zou ik graag met de juiste personen willen overleggen over PFAS en seaspray, maar indien nodig kan ik ook tijdens mijn vakantie deelnemen aan een video-overleg.

Tot slot: in een overleg anderhalve week geleden werd verteld dat binnenkort een opdracht uitgezet wordt voor een ‘verkenning’ voor onderzoek naar seaspray. Ik zou graag ook in de gelegenheid gesteld worden om voor die verkenning een offerte uit te brengen.

Hoogachtend,

[redacted]
Marmos Bodemmanagement

Onderwerp: Samenwerking over onderwerp PFAS en seaspray.PDF
Van: [redacted]
Datum: 24-5-2023 11:59
Aan: "marmos@marmos.nl" <marmos@marmos.nl>

Geachte heer [redacted]

Dank voor uw brief. Namens [redacted] reageer ik graag op een aantal punten die u in uw brief noemt.

Net als u signaleren wij dat er vragen zijn over de bijdrage van seaspray op PFAS-concentraties in de kustzone. De door u genoemde studie van de VU was verkennend van aard en inderdaad onderdeel van een bredere SPUK-aanvraag om onderzoek te doen naar verspreiding van PFAS. De kustprovincies Zeeland, Noord- en Zuid-Holland zijn hierin gezamenlijk opgetrokken. Voor de besteding van deze middelen zijn de medeoverheden primair verantwoordelijk.

Uitkomst van deze verkennende studie was dat er behoefte bestaat om het bredere vraagstuk in kaart te brengen voordat tot nader onderzoek kan worden overgegaan. Het gaat dan om de wijze waarop het best onderzocht kan worden hoe de mens direct en indirect via seaspray aan PFAS wordt blootgesteld en welk effect PFAS in seaspray heeft op de bodem, het grondwater en op de oeverbescherming. Uitkomst van het onderzoek zal zowel een meetstrategie als een advies over de te gebruiken modellen zijn. In overleg met de provincies en het RIVM hebben we geconstateerd dat het nu uitvoeren van metingen geen antwoord gaat geven op de vorming en verspreiding van PFAS, een vraag waar veel medeoverheden en burgers mee zitten.

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zet dergelijke opdrachten uit binnen de geldende raamovereenkomst voor Advies- en Ingenieursdiensten (BADI). Afhankelijk van de opdrachtwaarde wordt aan één of alle partijen binnen deze raamovereenkomst gevraagd een offerte uit te brengen. Het is niet mogelijk om buiten deze raamovereenkomst opdrachten te gunnen.

Samen met de provicies trekt het ministerie van IenW op om de vragen die er leven zo goed mogelijk in het komende onderzoek te adresseren. Het beeld dat u schetst over het gebrek aan samenwerking tussen de verschillende overheden herken ik dan ook niet. Ik heb overigens begrepen dat u ook al contact heeft gehad met de provincie Zeeland over dit onderwerp. Dat lijkt mij ook het juiste ingang om specifieke wensen en verwachtingen die in de Zeeuwse gemeenten leven te adresseren.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

MT-lid /afdelingshoofd Stoffen en Waterketen

Directie Waterkwaliteit en Grote Wateren | DG Water en Bodem | Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

Onderwerp: verkenning onderzoeksvraag Seaspray
Van: [redacted]@rws.nl>
Datum: 5-7-2023 15:03
Aan: [redacted]

Beste [redacted]

Een vraag aan jullie.
In het kader van onderzoek naar seaspray heeft het ministerie IenW een opdracht verstrekt aan [redacted] om een verkenning uit te voeren en een onderzoeksvraag op te stellen naar het fenomeen seaspray en PFAS
Ihkv de dijkverzwaring Hansweert zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd. Tijdens afstemming over de Bkk hebben we meermaals stilgestaan bij seaspray. Onderzoek is verricht op verschillende locaties landinwaarts op een lijn (een raai min of meer) kan ik me herinneren.
Graag zou ik de onderzoeksresultaten van de dijkversterking irt PFAS ter beschikking willen stellen aan [redacted] voor de verkenning. Dit kan helpen meer grip te krijgen op het geheel.
Zijn jullie bereid deze resultaten vrij te geven voor deze verkenning en zo ja deze op te toesturen aan [redacted] met een cc aan mij.

BVD

Mochten jullie nog vragen hebben dan hoor ik dit graag en zie jullie reactie met belangstelling tegemoet.

Groet [redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: [redacted] <marmos@marmos.nl>
Verzonden: woensdag 22 juni 2022 21:40
Aan: [redacted]

Onderwerp: Definitieve versie Bodemkwaliteitskaart dijkversterking Hansweert

Dag allen,

bijgevoegd de definitief gemaakte bodemkwaliteitskaart voor de dijkversterking van Hansweert.

met vriendelijke groet,

[redacted]

Marmos Bodemmanagement
Geert Adegeeststraat 4
3059 TA Rotterdam